

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W POZNANIU

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 9 lutego 2005r.

RPZ – 61/11/05/AC

DECYZJA nr RPZ 1/2005

Na podstawie art. 100b ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity - Dz. U. z 2003r., nr 86, poz. 804 ze zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 18 poz. 172 ze zm.)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Koninie, w sprawie uznania za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działań Amica Wronki S.A. z siedzibą we Wronkach, przy ulicy Mickiewicza 52 polegających na naruszaniu w warunkach udzielanej gwarancji bezwzględnie obowiązującego przepisu art. 581 k.c.

Uzasadnienie

W dniu 24 stycznia 2005r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Poznaniu wpłynął wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Koninie o wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Amica Wronki S.A. z siedzibą we Wronkach (zwanej dalej Producentem) pod zarzutem naruszania zbiorowych interesów konsumentów, poprzez stosowanie w warunkach gwarancji postanowienia naruszającego bezwzględnie obowiązujący przepis art. 581 k.c.

Podstawą do wystąpienia z wnioskiem stał się przypadek konsumentów – Jolanty i Tomasza Błaszczyk, którzy 18 października 1999 roku zakupili chłodziarko zamrażarkę Producenta. Na w/w towar konsumpcyjny Producent udzielił trzyletniej gwarancji (punkt 1 umowy gwarancji). W toku eksploatacji chłodziarko – zamrażarka była czterokrotnie naprawiana w ramach umowy gwarancji, a ostatnia naprawa została dokonana 3 października 2002 roku. W jej wyniku Producent dokonał istotnej naprawy wymieniając komorę lodówki. Naprawa okazała się nieskuteczna i po upływie roku od ostatniej naprawy konsumentki, powołując się na przepis art. 581 k.c., zwrócili się do Producenta o dokonanie nieodpłatnej naprawy w ramach gwarancji.

Producent odmówił dokonania naprawy powołując się na upływ rocznego terminu przewidzianego w punkcie 5 umowy gwarancji o treści: „*W przypadku wymiany wadliwej części, której wartość przekracza 5% wartości sprzętu, okres gwarancji na wymienioną część rozpoczyna się od dnia wymiany i trwa 12 miesięcy.*”

Z uwagi na powyższe, konsumenci zwrócili się o pomoc do Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Koninie, który działając na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w pismach z dnia 4 października 2004r., 29 października 2004r. oraz 16 grudnia 2004r. zwrócił się do Producenta o uwzględnienie roszczeń Jolanty i Tomasza Błaszczyk. W odpowiedzi na powyższe pisma Rzecznika, Producent wskazał, iż nie znajduje podstaw do uwzględnienia roszczeń konsumentów.

W uzasadnieniu wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie naruszania zbiorowych interesów konsumentów Rzecznik podniósł, iż postanowienie punktu 5 warunków gwarancji udzielanej przez Producenta narusza bezwzględnie obowiązujący przepis art. 581 k.c. Ponadto w ocenie wnioskodawcy sprawa nie ma charakteru incydentalnego, bowiem odpowiedniki punktu 5 warunków gwarancji znajdują się w większości umów gwarancji zawieranych przez Producenta z konsumentami.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Stwierdzenie istnienia przedmiotowej praktyki wymaga spełnienia dwóch przesłanek: bezprawności działania i naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. „Zbiorowe interesy konsumentów” to prawa nieograniczonej liczby konsumentów, nie stanowią przy tym sumy indywidualnych interesów dających się określić, nawet licznej, grupy konsumentów.

W art. 23a ust. 2 ww. ustawy zamieszczono przykładowe wyliczenia praktyk zakazanych przez ustawodawcę. Katalog ten nawiązuje między innymi do czynów nieuczciwej konkurencji, stosowania klauzul wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oraz szeroko ujmowanego przysługującego konsumentowi prawa do informacji.

W ocenie wnioskodawcy bezprawność działania Producenta w przedmiotowej sprawie polegać mogłaby na naruszeniu przepisu art. 581 k.c. stanowiącego, że jeżeli w wykonaniu swoich obowiązków gwarant dostarczył uprawnionemu z gwarancji zamiast rzeczy wadliwej rzecz wolną od wad albo dokonał istotnych napraw rzeczy objętej gwarancją, termin gwarancji biegnie na nowo od chwili dostarczenia rzeczy wolnej od wad lub zwrócenia rzeczy naprawionej. Jeżeli gwarant wymienił część rzeczy, przepis stosuje się odpowiednio do części wymienionej.

Dla oceny bezprawności działania Producenta najistotniejsze znaczenie ma analiza aktualnie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie gwarancji.

1 stycznia 2003 roku weszła w życie ustawa z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej (Dz. U. Nr 141, poz. 1176 ze zm.). Ustawę tę stosuje się do dokonywanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedaży rzeczy ruchomej osobie fizycznej, która nabywa tę rzecz w celu niezwiązanym z działalnością gospodarczą.

W niniejszej sprawie przedmiotem analizy jest właśnie sytuacja nabycia towaru konsumpcyjnego przez osobę fizyczną w celu niezwiązanym z działalnością gospodarczą.

Z art. 1 ust 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz art. 535¹ k.c. wynika, że do sprzedaży konsumenckiej mają zastosowanie ogólne przepisy kodeksu cywilnego o sprzedaży oraz o poszczególnych rodzajach sprzedaży, z wyjątkiem art. 556 –

581 k.c. Wskazywany zatem przez wnioskodawcę przepis art. 581 k.c. nie ma aktualnie zastosowania do sprzedaży konsumenckiej.

Ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej wprowadziła tzw. gwarancję komercyjną, która - w odróżnieniu od niezgodności towaru z umową - jest instytucją umowną. Przepis art. 13 w/w ustawy określa treść i sposób sporządzenia dokumentu gwarancyjnego oraz obowiązki sprzedawcy w związku z udzieleniem gwarancji na towar konsumpcyjny. Unormowanie to jest znacznie szczuplejsze niż istniejące w Kodeksie cywilnym, a odnoszące się do gwarancji jakości. Ciężar regulacji praw i obowiązków stron gwarancji komercyjnej spoczywa w tej sytuacji na gwarancie. Gwarant ma zatem swobodę w określeniu treści gwarancji kupującemu. Treść gwarancji komercyjnej może, ale nie musi odpowiadać treści gwarancji jakości.

Ustawa stanowi, że w dokumencie gwarancyjnym należy zamieścić podstawowe dane potrzebne do dochodzenia roszczeń z gwarancji, w szczególności nazwę i adres gwaranta lub jego przedstawiciela w Rzeczypospolitej Polskiej, czas trwania i terytorialny zasięg ochrony gwarancyjnej. Ponadto powinno być w nim zawarte stwierdzenie, że gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową. Wykładnia celowościowa art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej prowadzi do wniosku, że również w przypadku, gdy treść oświadczenia gwarancyjnego nie zawiera wskazanych wyżej danych, brak ten nie ma wpływu na ważność gwarancji i nie pozbawia kupującego możliwości wykonywania wynikających z niej uprawnień.

Gwarancja komercyjna stanowi zatem dodatkowe zobowiązanie zaciągnięte przez sprzedawcę czy producenta, a kupującemu przysługuje prawo wyboru pomiędzy uprawnieniami przyznanymi mu w ustawie w razie stwierdzenia niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową sprzedaży i uprawnieniami wynikającymi z udzielonej mu gwarancji komercyjnej.

Z uwagi na powyższe, jak również na fakt dobrowolności stosunku obligacyjnego jakim jest gwarancja, nie ma podstaw do uznania, iż stosowanie przez Producenta postanowienia, iż *„W przypadku wymiany wadliwej części, której wartość przekracza 5% wartości sprzętu, okres gwarancji na wymienioną część rozpoczyna się dnia wymiany i trwa 12 miesięcy”* jest bezprawne. Ponadto, zważywszy na fakt, iż gwarant może swobodnie określić czas trwania gwarancji, nie można uznać przyznania rocznego terminu gwarancji na wymienioną część za sprzeczną z dobrymi obyczajami. Co za tym idzie nie jest wypełniona przesłanka do uznania, iż działania Producenta stanowią praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Z uwagi na powyższe bezprzedmiotowa staje się analiza, czy zachodzi w niniejszej sprawie druga z przesłanek wymienionych w art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a dotycząca naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.

Na marginesie tylko można wskazać, iż ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej nie zawiera przepisów intertemporalnych, a jedynie stanowi, że wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 roku (art. 15 ustawy). Czasowy zakres zastosowania ustawy należy zatem oceniać na podstawie stosowanych w drodze analogii przepisów ustawy wprowadzającej Kodeks cywilny. Zgodnie z tą regulacją do umów zawartych przed dniem jej wejścia w życie powinno się stosować przepisy dotychczasowe (art. XLIX § 1 PWKC)¹.

¹ J. Rajski, *System Prawa Prywatnego Tom 7*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2004, str. 163

Co za tym idzie do umowy gwarancji zawartej pomiędzy Producentem a Jolantą i Tomaszem Błaszczyk nie stosuje się przepisów ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, a obowiązujące w dniu zawarcia umowy przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące gwarancji jakości.

Zmiana reżimu prawnego dotyczącego gwarancji towaru konsumpcyjnego przesądza o braku możliwości uznania działań Producenta za bezprawne, a co za tym idzie - domagania się ochrony prawnej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Art. 100 b ust.1 w/w ustawy stanowi, że Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania, jeżeli z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że zbiorowe interesy nie uległy naruszeniu.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Poznaniu
Edward Stawicki

Otrzymuje :

Powiatowy Rzecznik Konsumentów
ul. 1 – go Maja 9
62 – 510 Konin